

Unirea

ziar național cotidian

Bine a-ți venit

și voi dragi trădători de patrie. Ca furii v'ați strecurat odată peste graniță, ca făcătorii de rele. Peste piscuri neumblate ați trecut, pe poteci necunoscute de om. In brânci ați urcat stânca, cu inotul ați trecut râurile.

Ca furi ați mers odată, ca vulturi vă reîntoarceți astăzi.

Fii bineveniți și voi fraților, cari ați pornit din toate taberele rusești, ca să depuneți jurământul de fidelitate regelui Ferdinand și să luptați în armata română pentru împlinirea visului nostru de veacuri.

Voi sunteți expresia cea mai curată a conștiinței noastre naționale. Voi ați preferit martirajul atâtor zile de urgie decât să vă călcați pe inimă. Voi v'ați amestecat sângele vostru viforos cu sângele eroilor armatei române în lupta pentru biruința idealului național.

Azi, când sub pasul armatei române se cutremură pământul acesta, suntem mândri de voi cari luptați alături de ea. Suntem mândri, că în Carpați, la Dunăre și pe câmpiile Basarabiei ați vărsat și voi sângele vostru alături de frații din Regat.

Veniți să vă strângem la inimă și să ne bucurăm împreună de izbânda mare, care în parte este a se atribui eroismului vostru curat și entuziasmului vostru fără margini.

Când trimitem salutul nostru călduros glorioasei armate române suntem mândri, că din aceasta armată faceți și voi parte, dragi trădători de patrie.

Dr. Oct. Prie.

Vânătorii — regiment I al Majestății Sale Regelui Ferdinand — la Blaj.

— Cele dintâi momente —

Ziua de Duminică pentru Blaj s'a început cu vești alarmante... Ni-se comunicase prin telefon că un batalion de Săcui sunt în drum spre orașelul nostru — ca să ne desarmeze garda. Legionarii noștri echipați pentru luptă, au ieșit în frunte cu bravul comandant căp. Munteanu, să le ație calea. Săcuii n'au sosit...

Cine ar fi crezut că ziua de Duminică ne va aduce pe cei de veacuri așteptați, că sf. Crucea alui Iancu va tresări din culmea unde e, de ager cântec de horă. Că văzduhul înegurat va învia de urale și ceața sărilor se va cristaliza în lacrimi de bucurie în privirea tuturor Românilor din Blaj... Și totuși a fost... Când, la suzirea primei vești s'guduitoare, am ieșit și-am plecat în goană, în drum întâlnesc venerabili preoți și canonici cari habar neavând de zloata ce eră pe străzi alergau spre aceeașintă: spre gara de vest a Blajului...

La tren mă conving, că de fapt Românii au sosit... Ne apropiem de tren cu sfială și nețarmurită dragoste. Mâile

ni-se strâng cu putere. Parecă ne cunoaștem din veci...

„Trăiți fraților!” Și DVoastră — e răspunsul. Cu toții, răspund alții. — Conversația se încheagă repede și uite vine pomenirea Mărășeștilor... a luptelor crunte și glorioase. — Conversația e întreruptă de cântec, un chor infiripat în grabă intoană „Trăiască România Mare, cu Bucovina și Ardeal“...

Oamenii aleargă dela un loc la altul, cine ar putea descrie tot ce s'a simțit și s'a conversat la prima întâlnire a fraților pe Carpați cărora s'a fost infipt Crucea răstigmării, iar ucenicii unii — în Ardeal — în catacombe, ceialalți — din Țară — din iaduri ieșiau să prăznuiască ziua Invierii neamului nostru...

*

În sala de așteptare intelectualii Blajului ospătau cu ce aveau în pripă pe ofițerii celor 260 de flăcăi câți au venit... Soldații încă au fost imbițați cu de-ale mănăcii și cu vin...

Întru în sală... Am fericirea să fiu prezentat dnului colonel Neculai Măicănescu și când îi simt mâna am o tresărire rară...

Cu ofițerii suntem ca frații... De-odată ușa salei se deschide întră dsoarele Blajului și cântă „Pe-al nostru steag“... Dnul colonel Măicănescu are privirea umedă... Mulțamește conitelor într'un toast pentru femecea română din Ardeal... Chorul cântă apoi „Imnul regal“ și dnul Colonel toastează pentru „cel mai mare Român“ pentru Majestatea Sa Regele Ferdinand“...

Cântăm împreună „Deșteaptă-te Române“...

Când am ieșit să cânta „La arme... Imi simt inima tot mai zvâcnind, pe un moment mă oprese, simt. că nu mai pot merge... Stau să mă liniștesc și plec încet și fericit spre casă... De patru ani odată am mai avut emoții atât de puternice... La sf. Marie în 1916.

Bucuria și fericirea de azi va fi fără sfârșit. Că am trăit să văd Unirea tuturor Românilor și pe cei dintâi soldați ai Țării Românești!

Doriți și iubiți vânători, înainte cu Dumnezeu spre fericirea și mărirea neamului...

Ovidiu Hulea.

Acum doi ani.

Au trecut doi ani de când marele dezastru al țerii, smulgându-mă din orașul unde grija mea de căpetenie eră tot această foaie, în care încercam să cobor ce războiul nostru aveă mai limpede și mai puternic în credința lui, m'a aruncat în trenul care trebuia să mă aducă la Iași.

Văd încă ultima seară de București, frumoasă seară de Noemvrie, așa de deosebită față de cele de acum, putrede de ploile care topesc în mârșevie o zăpadă venită înainte de vreme, parcă ar vrea să împiedece pe

un dușman tâlhăresc de a strecură în fuga lui, impusă de răsunarea noastră, bogățiile prădate ale țerii.

Era atunci la jumătatea lui Noemvrie, un cer splendid, și lumini de lună dădeau contururi de feerie caselor, asupra cărora parecă, că plutește osânda.

Prișinul Murgociu, care cunoștea totala mea nepricepere în a mă descurca din greu, m'a așezat într'un compartiment din trenul, lungul tren întunecos, înțesat de lume, care trebuia să ducă în refugiu pe parlamentar. Nemerisem însă într'un compartiment al Ministrului de Comerț, și astfel am petrecut douăzeci și patru de ciasuri nemân-

cat în tovărășia a doi funcționari, de sigur înalți, ai acestui Ministeriu, căci aveau cu ei, după dreptul lor, și cuvenitele dactilografe, față de care manifestau, respectând profesiunea acestor demce, nesfârșite atenții.

Fiește, trenul n'aveă orariu. Ceasuri întregi ne opriam în drum, la vre-o biată stație pierdută. Prin frunza încă întreagă, a pomilor treceau lumini ciudate; în zări fulgeră; zgomote înăbușite străbăteau, venind din nelămurit, văzduhul. Și închipuirea noastră așeză acolo, către Dunăre, dușmanul, înaintând către orașul, dela care, cu mânie, cu ură împotriva soartei, smulgeam violent gândul nostru.

Ziua ne-a găsit în Moldova. Părea liniștită și sigură, ca și lumina de soare ce cădea din larg asupra ei. Spre seară la Bîrnova trenul trecu înaintea vagoanelor regale. Se vedeau câteva chipuri de copii la ferestra. Unde stururile erau trase stătea o Regină, care plângea. N'avea nevoie să vadă pe nimeni, și nu simțea nevoie s'o mai vadă cineva. Peste câteva zile Ea trimetea regelui Angliei telegrama în care-i anunța, că e „fără adăpost“ și că nu știe ce o mai așteaptă.

Nu voiu uita niciodată intrarea în Iași. Pretutindeni chipurile de Ruși, pe care le vedeam întâiași dată. Umpleau tramvaietele, imbulzindu-se și respingând, pe ai noștri, cari, sfoși prin nenorocirea lor, se dăceau la o parte. Priviau curioși uniforme noastre și întrebau rânjind de sensul lor. Unii însă erau foarte tineri, niște copii, și privirile lor păreau a căuta cine știe unde, cu o desperată nevinovăție, lucruri pe care le știau ei singuri. A doua zi, când regimente întregi își făceau intrarea, mânănd căruțe fără număr, vite aduse din depărtări, trăgănată lor cântare de războiu suna, ca o plângere întâiu pentru ea, prefăcându-se în rugăciune, să mântuie cu dârze opriri brusce.

Undeva o ușă s'a deschis pentru adăpostul meu. Ai miei nu știau vestea cumplită, a desastrului irevocabil, absolut. Și, când am spus cuvintele grele, pare că s'a făcut întunec în jurul nostru și asupra tuturor au căzut sfărîmăturile unei lumi.

A doua zi sus totul era cenușiu, mut. Așa a rămas o lună de zile. Parecă însuș cerul României se închidea, ca să nu vadă cea mai mare din nenorocirile ei.

(Neamul Românesc) N. Iorga.

BANCHETUL

în onoarea ofițerilor români.

La ora 1 d. a. în rectorul Seminarului teologic corpul nostru ofițeresc a aranjat o masă comună, în cinstea ofițerilor români sosiți, la care au luat parte și câțiva din fruntașii Blăjeni și reprezentanții institutelor de aci.

Masa a prezidat-o P. S. Pâr. *Episcop Radu*, a Orăzii mari, care a rostit și cel dintăiu toast oficios, în cinstea M. Sale regelui *Ferdinand*.

După o reprivire în istoria neamului românesc, care a tre-

cut prin atâtea vicitudini ale sortii, după ce a arătat rolul Ardealului în dezvoltarea istoriei neamului românesc — episcopul Radu închină, pentru regele, care readuce pe aceste hotare legiunile, ce Aurelian le-a scos din Dacia întreagă. Dorul și durerea, ce a rămas în sufletul poporului românesc după retragerea acelor legiuni s'a găsit expresiunea în refrenul colindei noastre: „*Hai Lerui Doamne*“. De aci încolo acest refren nu se va mai cânta, căci „*Lerui Doamne*“ a revenit în Ardeal și nu ne va mai părăsi în veci!

Profesorul Precup închină paharul pentru oastea și ofițerii români.

Bucuria de astăzi, spune dl *Precup*, este rodul unei munci de veacuri, de când fiecare gând românesc e îndreptat spre idealul unității neamului. Veacuri de educație sufletească, ce au făcut-o preoții și dascălii noștri.

Majorul Pașa vorbește pentru idealurile mari ale omenimii.

Intro frumoasă reprivire filosofică-istorică, arată mersul acestei dezvoltări, spre ideal, cum proclamarea drepturilor individului a ajuns astăzi să fie desăvârșită prin proclamarea drepturilor națiunilor. Puternice ovății la adresa Franței și a lui Wilson.

Dr. E. Dăianu, protopopul Ciujului

măneacă dela icoana episcopului *Inocențiu Micu Clain*, — ce atârna pe perețele rectorului seminarial — trece în revistă câteva figuri de episcopi de ai noștri — P. P. Aaron, Grigore Maior etc. — ca să constate la urmă, că oamenii mari au avut mame mari. Închină pentru mama poporului românesc, pentru regina Maria, carea s'a dovedit așa de mare, prin alipirea și jertfele ce le-a adus pentru poporul românesc, în acești din urmă ani.

Invățătorul Sighișorean, într'un toast primit cu multă dragoste și veselie — închină pentru libertate și democrație. Propune o depeșă de salutare „taicăi“ Wilson, care a intrat în războiu pentru realizarea idealelor omenimii întregi.

Colonelul Fiba închină în sfârșit pentru Blăjeni, mulțumindu-le pentru dragostea și ospitalitatea, cu care i-au primit.

Bine înțeles, nu au lipsit cântări singuratice (capitan *Mare: Doina lui Avram Iancu*), declamări (locot.

Gruia: Oltul de Goga). Și s'a afirmat, cu frumoase cântări de cor, mai ales masa celor mai tinere din ofițerii români! (mac.)

Petrecere cu dans.

Luni și Marți seara tinerimea Blajului a aranjat în onoarea ofițerilor români câte-o convensie cu dans. Salele dela oteul „*Univers*“ s'au dovedit prea strâmte, ca să cuprindă atâta lume. Domnișoarele noastre s'au prezentat în număr complet, unele în fermecătoare costume naționale. Ofițerii trupelor românești, toți voiași și frumoși, în elegantele lor uniforme mândre, au fost o splendidă și încântătoare apariție. Sala cea mare de dans era decorată bogat cu drapelul și stegulețele românești și franceze, iar în frunte sub o draperie națională icoana M. Sale Regele *Ferdinand*, suveranul nostru al tuturor.

Dansul s'a început cu hora, minunata horă tradițională. Ce mai horă! Și ce însufletire! Era o ferie nevisată să vezi siluetele drăgălașe ale domnișoarelor noastre purtate în roata horei de brațele voinecești ale ofițerilor Români... Roata vrăjită.

Un entuziasm negrăit a stărnit apariția dlui colonel *Gajiu* din Reg. 5 Vânători, care s'a pus în fruntea horei și a condus-o cu temperamentul și vioiciunea unui *Fătrumos* din basme. O minunată personalitate este dl colonel *Gajiu*! Vioiu, agil și șarmant, cum noi ardelenii nu am văzut nici când la gravii și sombrii ofițeri ai forței armate Austro-Ungare. Peste tot nouă ne impune foarte mult camaraderia și condescendența ofițerilor și ostașilor români între sine. Se vede, că sunt fiii aceluiaș neam deschis și vesel. Și s'au prins în roata horei toți majorii, căpitani, locotenenții și sublocotenenții, în bunk și entusiastă frăție. Am remarcat și figura sveltă, elegantă a locot. colonelului *Măicănescu*, apoi a ofițerilor din Reg. de artilerie și obuziere.

Senzația serii au fost horele și sârbele jucate de ofițerii români singuri: o furtună de mișcări iuți, agile, de temperament și artă superioară. Au fost aclamați cu urale năsfârșite.

De nenumărate ori a fost aclamat M. Sa Segele *Ferdinand* și familia domnișoare română.

Pe urma dansului s'a întins până spre ceasurile dimineții în ropot de pași și în cântece de imnuri naționale.

M. Lin.

Informațiuni.

* **Convocare.** Adunarea vâțătorilor Români din Diece gr.-cat. de Oradea-Mare, se ține în Oradea-Mare, la Dec. st. n. 1918 la 11 ore a. m. în sala festivă a institutului pedagogic gr.-cat. regesc român pe lângă programul următor: 1. Constituirea „Reuniunii vâțătorilor Români din Diece Orăzii-Mare“. 2. Reforma noa a învățământului primar (stabilirea învățământului primar soluțiunea învățătorilor, dășpățirea cantoratului de învățător scl. sel.) de A. Niconă. 3. eventuale propuneri. Să nu sească nici unul din cei obmați!

Apel. Primiim următoarea telegramă din Arad: Comandă gardelor naționale, preoții, vâțătorii și toți intelectualii să provocați a face rapoarte anonunțite, intrucât se poate documente și numele martorilor despre toate atrocitățile ce comit ori s'au comis în ținurile lor, cu indicarea jertfelor numele și descrierea împrejurărilor. Rapoartele să se trimă grabnic prin curier Consiliului național român din Arad. *St. C. Pop.*

* Din Homorod se anunță Aici au sosit azi în 12 l. c. trupe române, cari au dezarmat în diat garda ungurească, ce con din 400 oameni. Azi seara orele opt au sosit la Sibiu cătră Făgăraș un regiment dorobanți. Ostașii n'au înraț Sibiu, ci au plecat spre Pișchi Petroșeni. Toți Româniile leșit într'u întâmpinare. Minister român a fost reprezentat prin dnii St. C. Pop, Aurel Vlaș Boila și Suciu. Trupele române au fost bineventate de cătră Andrei Bârsan prez. Astrei. Colonelul român, comandantul trupelor, în răspunsul său a spus că Româniile vin să înfăptuiască România-Mare și să păstreze ordinea. Muzica a întonat imn regal precum și „Deșteaptă Române...“.

* Intre urale și urări, întâmpinați la toate gările de imer multime, iar la Făgăraș prin în acordurile Imnului Regal cântă muzica regimentului 104 vânători, sosit acolo — delegați cari vor prezintă Regelui dorința Românilor din Ardeal și Ungaria de a se uni pe veci cu România — au trecut nedreptele granițe. Nici sufletul și inima cu dans

Proprietar și Editor:
Consiliul Naț. Rom. din Blaj
Director: Alexandru Ciur
Redactor: Ovidiu Hulea.
Administrato: Nic. Negruțiu